

26 Något om användningen av obestämd och bestämd form av substantivet

Obestämd form

Den obestämda formen använder man

- A om något som är nytt, något som man inte har talat om tidigare. Lyssnaren vet inte exakt vilken person eller sak talaren menar.

Jag ska hälsa på en kompis i kväll.

Lyssnaren tänker:

Vilken kompis? Lyssnaren vet inte det.

- B efter bl.a. följande ord:

en	ett	många etc.
någon	något	några
ingen	inget	inga
vilken	vilket	vilka
min etc. (= <i>possessiva pronomen</i>)	mitt	mina
Evas (= <i>s-genitiv</i>)	Evas	Evas

Jag har en penna och ett block.
Olle har många kompisar.

- Har du någon penna? - Ja, det har jag.
- Har du något block? - Ja, det har jag.
- Har du några pengar? - Nej, det har jag inte.

Jag har ingen bil.
Jag har inget bröd hemma.
Jag har inga kusiner i Sverige.

- Vilken dag kommer Martin? - På tisdag.
- Vilket år är du född? - 1970.
- Vilka dagar jobbar du? - Måndag, onsdag, fredag.

Min son heter Adam.
Mitt arbete är intressant.
Mina föräldrar bor i Stockholm.

Evas dotter ska börja skolan.
Jag ska träffa Kristinas man.

- C Substantivet använder man *utan artikel* i bl.a. följande uttryck:

Ha barn, familj, hund, katt, bil
Åka bil, tåg, buss, båt, spårvagn, tunnelbana, taxi
Gå på bio, på teater, på konsert, på kurs
Spela piano, gitarr
Äta frukost, lunch, middag, kvällsmat
Laga mat, koka kaffe
Röka pipa, cigaretter
Vara sjuksköterska, polis, polack

Gå på fotboll, på ishockey
Spela fotboll, handboll
Dricka kaffe, te, öl, vin
Baka bröd, kakor
Köpa mat, kläder, biljetter
Vara katolik, muslim, socialdemokrat

Bestämd form

Den bestämda formen använder man

- A när lyssnaren vet vilken person eller sak talaren menar.
Man använder ofta **han, hon, den, det, de** i stället för den bestämda formen när man fortsätter att tala om en person eller sak.

Ser du båten på sjön?

Lyssnaren tänker:

Vilken båt? Vilken sjö? Det finns bara en båt och en sjö, och lyssnaren vet exakt vilken båt och sjö talaren menar

Jag ska hälsa på en kompis i kväll.
(Kompisen bor i centrum.)
Han bor i centrum.

Vilken kompis? Lyssnaren vet att det är den kompis som jag ska hälsa på i kväll.

Han = en redan nämnd person

Jag har en lägenhet.
Hyran är 3.000:- i månaden.

Vilken hyra? Hyran för lägenheten.

Eva är och tankar bilen.
Lena har ont i magen.
Olle är på jobbet.

Vilken bil? Evas bil.

Vilken mage? Lenas mage.

Vilket jobb? Olles jobb.

Stäng dörren!
Hämta kaffet i köket!

Vilken dörr? Den som är öppen.

Vilket kaffe? Det som vi ska dricka.

Vilket kök? Det finns bara ett.

Himlen är blå
Vädret ska bli bättre.
Kungen bor i Stockholm.

Vilken himmel? Det finns bara en.

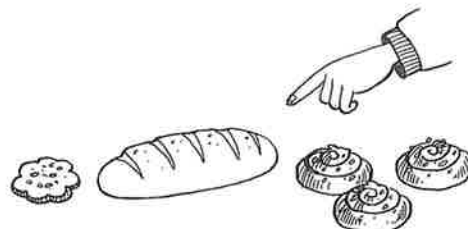
Vilket väder? Det finns bara ett.

Vilken kung? Det finns bara en kung i Sverige.

- B efter följande ord:

den (här, där) **det** (här, där) **de** (här, där)

Jag skulle vilja ha den kakan. (= den och ingen annan)
Vad kostar det brödet? (= det och inget annat)
Hur mycket kostar de bullarna? (= de och inga andra)

- C i bl.a. följande uttryck:

Gå på/till posten, banken, apoteket, biblioteket
Gå till tandläkaren, doktorn
Gå till sjukhuset, vårdcentralen, socialen, skolan, kyrkan
Gå på toaletten

27 Användning av substantivets former

Välj rätt form av substantiven. Se exempel.

- 1 Olle, var snäll och sätt på ____!
a) radio b) en radio **c) radion**
- 2 Usch, vad jag är dålig i engelska. Jag får nog anmäla mig till ____.
a) kurs b) en kurs c) kursen
- 3 Mats är hemma på dagarna. Han har inget ____.
a) arbete b) arbetet c) arbeten d) arbetena
- 4 Det var många ____ i stan i somras.
a) turist b) turisten c) turister d) turisterna
- 5 Varsågod och sätt dig i ____! Den är bekväm.
a) soffa b) en soffa c) soffan
- 6 Var snäll och fyll i dina ____ här!
a) personuppgift b) personuppgiften c) personuppgifter d) personuppgifterna
- 7 Jag såg ____ på TV igår. Det handlade om djur och var mycket intressant.
a) program b) ett program c) programmet
- 8 Sara har ont i _____. De är alldeles röda.
a) ett öga b) ögat c) ögon d) ögonen
- 9 – Vilket ____ bor du i? – I Hyllie.
a) område b) området c) områden d) områdena
- 10 – Har du någon ____ att låna mig? – Javisst. Varsågod.
a) penna b) pennan c) pennor d) pennorna
- 11 Jag måste ta på mig ett par tofflor. Det är så kallt på _____.
a) golv b) ett golv c) golvet
- 12 Ta ut ____ ur ugnen, är du snäll! De är nog färdiga nu.
a) en bulle b) bullen c) bullar d) bullarna
- 13 Mitt ____ ligger i handväskan.
a) checkhäfte b) checkhäftet c) checkhäften d) checkhäftena
- 14 Glöm inte att låsa ____ när du går ut!
a) dörr b) en dörr c) dörren
- 15 Jag måste åka och tvätta _____. Den är så smutsig.
a) bil b) en bil c) bilen
- 16 Du måste klippa _____. De är alldeles för långa.
a) en nagel b) nageln c) naglar d) naglarna

- 17 Karin har skrivit till en kompis. Nu ska hon gå ut och posta _____.
 a) brev b) ett brev c) brevet
- 18 Anders har en Volvo. Han har alltid haft det _____.
 a) bilmärke b) bilmärket c) bilmärken d) bilmärkena
- 19 _____ kommer hit nästa år.
 a) påve b) en påve c) påven
- 20 Oskar har berättat om Paris och Madrid. De _____ skulle jag vilja åka till.
 a) stad b) staden c) städer d) städerna
- 21 Var snäll och hämta _____. Den ligger i hallen.
 a) post b) en post c) posten
- 22 Gunnel promenerar till _____ varje dag.
 a) arbete b) ett arbete c) arbetet
- 23 – Vet du om _____ vid Stortorget har nattöppet? – Nej, det vet jag inte.
 a) apotek b) ett apotek c) apoteket
- 24 Meteorologerna säger att _____ ska bli bättre.
 a) väder b) ett väder c) vädret
- 25 Kajsa har ont i _____. Hon måste nog gå till doktorn.
 a) hjärta b) ett hjärta c) hjärtat
- 26 Kalle röker inte cigaretter, men han tycker att det är gott att röka _____.
 a) pipa b) en pipa c) pipan
- 27 Jag måste gå på _____ och hämta pengar. Jag undrar när den öppnar.
 a) bank b) en bank c) banken
- 28 Oj, vad klockan är mycket. Jag hinner inte läsa _____ nu.
 a) tidning b) en tidning c) tidningen
- 29 Bodils _____ ligger på sjukhuset. Han har magsår.
 a) son b) sonen c) söner d) sönerna
- 30 Jag har ingen _____, så jag cyklar till jobbet.
 a) bil b) bilen c) bilar d) bilarna
- 31 – Har du några _____ på dig? – Nej, tyvärr. De är slut.
 a) cigarett b) cigaretten c) cigaretter d) cigaretterna
- 32 Oh, vad härligt att _____ skiner idag med!
 a) sol b) en sol c) solen
- 33 Jag ska gå till _____ idag igen. Jag hoppas att det är sista gången.
 a) tandläkare b) en tandläkare c) tandläkaren